

Екологічна політика підприємства, як основна складова його економічної стратегії
Савран В.В., студент, II курс, спеціальність «Економіка підприємства»,
Богуславський О.В., асистент, к.е.н., науковий керівник
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
м. Київ

На сьогоднішній день, забруднення навколишнього середовища відходами і викидами всіх видів промислового виробництва та неефективне використання ресурсів на підприємстві стає все більш актуальною проблемою. Для запобігання погіршенню екологічного стану, впровадження на підприємстві певної екологічної політики на макrorівні допоможе поліпшити стан навколишнього середовища, та на мікрорівні зекономити ресурси та зменшити витрати підприємства.

Економічна стратегія – це набір певних правил і прийомів, за допомогою яких досягаються основні цілі розвитку фірми. Основними складовими економічної стратегії підприємства можна визначити через виконання ним наступних функцій:

- 1) виробнича функція (тобто створення підприємством різних видів продукції та виконання робіт для задоволення потреб споживача і максимізація прибутку);
- 2) соціальна функція (формування колективу та поліпшення умов і змісту праці);
- 3) екологічна функція (збереження довкілля, наукові і технічні вирішення проблем навколишнього середовища і раціонального природокористування).

Екологічна політика підприємства реалізується через виконання ним екологічної функції. Згідно чинного законодавства України та ратифікованих нею міжнародних стандартів (серій ISO 9000 та ISO 14000), поняття «екологічна політика» можна визначити наступним чином - це загальні наміри та спрямованість підприємства стосовно своїх екологічних характеристик, офіційно проголошені найвищим керівництвом. Тобто це певна система заходів спрямована на поліпшення екологічного стану навколишнього середовища.

До складових екологічної політики можна віднести наступні фактори:

- мінімізація викидів і розміщення в навколишньому середовищі забруднюючих речовин та викидів;
- гарантування безпеки працівникам;
- низький рівень енергоспоживання та ресурсовикористання.

Загалом, панує думка, що проведення даних заходів зменшує прибуток підприємства оскільки вони потребують значних капіталовкладень (і таким чином збільшуються витрати, а прибуток не досягає свого максимального рівня, що суперечить головній цілі економічної стратегії). Але, на нашу думку, це є хибним твердженням. Саме завдяки проведенню певної екологічної політики, підприємство, якщо не максимізує, то збільшить свій прибуток, це точно. А нівелювання екологічних проблем, навпаки, призведе до появи негативних екстерналій не тільки в навколишньому середовищі, а свою чергу погано вплине і на функціонування самого підприємства, та зменшить його прибуток.

Це відбувається з наступних причин:

по-перше, збільшення викидів в атмосферу (або у навколишні водойми), підвищує рівень захворюваності працівників і їх сімей, а через це в свою чергу збільшуються виплати на оплату лікарняних та випуску необхідної кількості продукції. І якщо навіть працівник буде і надалі працювати, то в умовах несприятливої екологічної ситуації його продуктивність праці буде зменшуватись, а у довгостроковій перспективі можлива ситуація коли нащадки цих працівників взагалі будуть нездатні до праці, і підприємству прийдеться залучати трудові ресурси з інших регіонів, що призведе до збільшення витрат.

по-друге, запровадження більш екологічного виробництва призведе до зниження ризиків аварійних ситуацій, меншого зношування основних засобів та збільшення терміну їх корисного використання.

по-третє, буде підвищуватися якість продукції, яку виробляє підприємство і як наслідок лояльність з боку споживачів даної продукції буде зростати, а отже буде зростати і продажі (як наслідок, збільшення виробництва, зменшення собівартості і максимізація прибутку).

по-четверте, для іноземних інвесторів є важливим той чинник, що підприємство певне підприємство є соціально відповідальним і здійснює певну екологічну політику. І тому вони більш охоче будуть вкладати гроші у ці підприємства (а ці кошти, у свою чергу, можна буде використати для модернізації та подальшого розширення виробництва).

На сьогоднішній день, в умовах світової системної кризи, для тих українських підприємств які ще не запровадили екологічної політики, дане питання стає все більшої актуальним.

Як було зазначено нами вище, певна система заходів з охорони навколишнього середовища допоможе залучити кошти в іноземних інвесторів (і тому для даного підприємства, будуть менш відчутні), збільшить попит на продукцію(оскільки споживачі будуть надавати перевагу більш екологічним видам продукції) та, як наслідок, збільшиться частка цього підприємства на ринку тих товарів і послуг, які вона пропонує, у той час коли підприємства без екологічної політики, будуть втрачати своїх покупців та свої позиції на ринку.

Таким чином, хоча витрати на екологічні проекти в короткостроковому періоді є завеликими, але незважаючи на це, впровадження підприємством певних заходів з охорони навколишнього середовища, які будуть визначені в його екологічній політиці, дозволять в довгостроковій перспективі максимізувати прибуток. В короткостроковому періоді, дані заходи з впровадження ресурсозберігаючих технологій можна фінансувати, як завдяки власним коштам підприємства, так і за допомогою коштів іноземних інвесторів (які виділяються урядами, як країн-партнерів України так і приватними інвесторами під такі проекти). І тому піклуючись про навколишнє середовище, можна буде не тільки зберегти те унікальне природне середовище в нашій країні, але і підвищити ефективність та не стати жертвою економічної кризи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Економіка підприємства: Підручник/ За ред. А. В. Шегди. – К.: Знання, 2006. – 614 с.
2. Екологічний менеджмент: Навч. Посіб./ За ред. В. Ф. Семенова, О. Л. Михайлюк. – К.: Знання, 2006. -366 с.
3. Екологічний менеджмент : Підручник / Л. Ф. Кожушко, П. М. Скрипчук. - К. : Видавничий центр "Академія", 2007. - 432 с.